

Kostol sv. Štefana kráľa v pohľade nových objavov reštaurovania a archeológie

Reštaurovanie nástených malieb 2008-2009

■ Kostol sv. Štefana kráľa, fotografia z prelomu 19. – 20. storočia

Kostol sv. Štefana kráľa je najstaršou sakrálnou stavbou na území dnešnej Žiliny, v jej časti Dolné Rudiny. Zároveň patrí k najstarším kostolom na celom širšom území severozápadného Slovenska. Jeho vznik, na základe výsledkov pamiatkových a archeologických výskumov a na základe nových objavov stavebno-historického vývoja počas ostatného reštaurovania nástenných malieb v rokoch 2008 - 2009, je možné datovať do 1. tretiny 13. storočia. Postavený bol v neskororománskom slohu. Vznikol ako jednoliata stavba, tak ako ju poznáme dnes. Má jednu obdĺžnikovú loď, štvorcový chór a polkruhovú apsidu. Areál kostola je ohradený zastrešeným obranným múrom so vstupnou bránou a strieľňami. Vo vnútri areálu sa pôvodne nachádzal cintorín. Začiatkom 17. storočia bola v jeho juhovýchodnej časti postavená poľná kaplnka. V blízkosti južnej strany chóru a apsidy kostola boli v roku 1994 objavené základy zaniknutého karneru. Kostol sv. Štefana kráľa prešiel počas svojej stáročnej existencie viacerými menšími stavebnými úpravami architektonických detailov a zmenami vo výtvarnej výzdobe interiéru. Až v roku 1762 došlo k väčšej stavebnej zmene úpravy interiéru v lodi kostola. Pôvodný plochý drevený trámový strop bol nahradený tehlovou barokovou klenbou. Tiež malé neskororománske okná boli zamurované a nahradené rozmerovo väčšími barokovými oknami. V minulosti bol Kostol sv. Štefana kráľa dlhé roky filiálnym kostolom farnosti Žilina – mesto. Od 1. januára 2010 sa stal farským kostolom novovzniknutej farnosti Žilina - Závodie.

■ Kostol sv. Štefana kráľa, fotografie z roku 2009

Kurátor výstavy: Akademický maliar Jozef Dorica
Fotografie: Jozef Dorica, Jozef Moravčík, Miroslav Pfliegel,
Mojmír Vlkolaček, fotografie z archívnych prameňov
Grafický design: Peter Moravčík

Reštaurovanie nástenných malieb bolo financované z podporného fondu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky „Obnovme si svoj dom“ a rímskokatolíckou cirkvou, farnosť Žilina

Reštaurátorský výskum realizovali:
Akademický maliar Jozef Dorica, vedúci reštaurátor,
technická spolupráca Pavol Santa

Metodik reštaurovania:
Mgr. Emília Michalcová - Borošová

Spolupráca pri reštaurátorskom výskume:
Dr. Dušan Buran, RNDr. Miroslav Hajn,
Ing. Eva Klúčková, Ing. Tomáš Kyncl, Ing. Ján Obuch

Reštaurátorská realizácia:
Akademický maliar Jozef Dorica, vedúci reštaurátor,
Mgr. art Július Karcol, Mgr. art Jana Koniková,
Mgr. art Denisa Petřlová, Mgr. art Zuzana Weiglová,
Milan Bagin, Róbert Tibenský

Technická spolupráca:
Juraj Dorica

Spolupráca za rímskokatolícku cirkev:
Ing. Ladislav Štefanec jr.

Organizátori výstavy:
Mestský úrad v Žiline
Zbor Žilincov
Firma Král Steffanus
Farský úrad Žilina - Závodie
Mgr. Jozef Moravčík
Ing. Miroslav Pfliegel
Mgr. Peter Štánsky

Mesto Žilina